

***Специфіка поняття “авторської інтенції” Е.Д. Гірша: контекст і
метакритика***

Американський літературознавець Ерік Дональд Гірш (нар. 1928), відомий у світі насамперед як представник герменевтики, у 1960-х обґрунтовує, зосереджену на авторові та авторстві, теорію інтерпретації художнього твору. В нашій розвідці увага зосереджена на з'ясуванні специфіки поданого дослідником поняття «авторської інтенції», яке було висунуте на противагу терміну «інтенційної помилки», впровадженого американськими формалістами В.К. Вімсагом і М.К. Бердслі в 1946 р. для позначення неправомірності врахування задумів та інтенцій автора при інтерпретації художнього твору.

В інтенційній теорії Е.Д. Гірша значення твору залежить насамперед від авторських інтенцій (тобто намірів), які були, підпорядковуючись загальним правилам мови, задані в межах конкретного тексту. Отже, текст може значити лише те, що вклав у нього автор. Е.Д. Гірш у праці «Валідність інтерпретації» (1967) розмежовує поняття значення (*meaning*) та значимості (*significance*): для нього значення є тим, що представлено текстом і що автор мав на увазі, вживаючи певну послідовність знаків; а також, тим, що власне позначають ці знаки. Значимість, на противагу, є зв'язками між значенням і реальною особою, концепцією, ситуацією чи, навіть, уявними концептами.

Попри суттєві розбіжності, у 1960-х «нову критику» і опозиційне їй «орієнтоване-на-читача» літературознавство об'єднує, насамперед, байдужість до вивчення категорії автора. «Інтенційна помилка» переважно приймається і представниками американської теорії читацького відгуку, переконаних у неможливості повноцінного вивчення авторських інтенцій, бо саме *читацькі враження* про автора та його творчий задум є важливими для процесу інтерпретації та власне для критиків. Натомість, Е.Д. Гірш, не

зважаючи на модні тенденції того часу і потужну критику на свою адресу, відстоював власну інтенційну теорію стосовно інтерпретації художнього твору, сенс якої полягає в пошуку оригінального первинного авторського значення.